KOREYS XALQ ERTAKLARIDA AXLOQIY QADRIYATLAR IFODASI

Eshpo'latova Sabrina Farxodovna
O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti ikkinchi bosqich talabasi

Annotatsiya. Ushbu tezisda koreys xalq ertaklarida axloqiy qadriyatlarning ifodalanishi va bu qadriyatlarning madaniy talqini o'rganiladi. Maqolada koreys ertaklarining tili, ramzlari va obrazlari orqali yaxshilik, halollik, mehnatsevarlik kabi axloqiy fazilatlar qanday taqdim etilishi tahlil qilinadi. Ertaklar nafaqat axloqiy saboqlarni beradi, balki madaniy qadriyatlarni saqlash va avlodlarga yetkazish vositasi sifatida xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari, koreys xalq ertaklarining til va madaniyat o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni hamda axloqiy qadriyatlarning madaniyatdagi ahamiyatini ta'kidlaydi. Ertaklar xalqning qadriyatlarini shakllantirishda va jamiyatdagi axloqiy me'yorlarni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Kalit so'zlar: xalq ertaklari, qadriyat, axloq, til, madaniyat

Аннотация. В данной диссертации рассматривается выражение моральных ценностей в корейских народных сказках и культурная интерпретация этих ценностей. В статье анализируется, как такие моральные качества, как доброта, честность и трудолюбие, представлены через язык, символы и образы корейских сказок. Сказки не только преподают моральные уроки, но и служат средством сохранения и передачи культурных ценностей будущим поколениям. Результаты исследования подчеркивают неразрывную связь языка и культуры в корейских народных сказках, а также важность моральных ценностей в культуре. Сказки играют важную роль в формировании ценностей людей и укреплении нравственных норм в обществе.

Ключевые слова: народные сказки, ценности, мораль, язык, культура

Abstract. This thesis examines the expression of moral values in Korean folktales and the cultural interpretation of these values. The article analyzes how moral qualities such as goodness, honesty, and hard work are presented through the language, symbols, and imagery of Korean folktales. Fairy tales not only provide moral lessons, but also serve as a means of preserving and transmitting cultural values to future generations. The results of the study emphasize the inextricable link between language and culture in Korean folktales and the importance of moral values in culture. Fairy tales play an important role in shaping the values of the people and strengthening moral standards in society.

Key words: folk tales, values, ethics, language, culture

KIRISH.

Ertaklar har bir xalq madaniyatining ildizlariga chuqur bog‘langan og‘zaki ijod namunasidir. Ular orqali xalq o‘zining hayotga munosabati, axloqiy qarashlari va qadriyatlarini ifoda etadi. Ayniqsa, koreys xalq ertaklari ushbu jihatlar bilan ajralib turadi. Bu ertaklarda nafaqat voqealar zanjiri, balki til vositasida shakllangan madaniy ramzlar, axloqiy saboqlar va ijtimoiy ideallar mujassam topgan.

ASOSIY QISM

Koreys xalq ertaklarida mehnat va axloqiy qadriyatlar alohida o‘rin tutadi. Bu ertaklarning ko‘pchiligida halollik, mehnatsevarlik va adolat kabi asosiy axloqiy fazilatlar aks ettiriladi. Masalan, “Chorak” (초락) ertagida yovuz tulki va yaxshi bola o‘rtasidagi kurash tasvirlanadi. Yaxshi bola tulkidan ehtiyot bo‘lib, uning aldovlaridan saqlanadi. Tulki bola bilan do‘st bo‘lishni xohlaydi, lekin bola o‘zining axloqiy qadriyatlariga sodiq qoladi. Ushbu hikoya o‘quvchilarga yomonlikdan saqlanish va halol mehnat bilan yashashning ahamiyatini o‘rgatadi. Boshqa bir ertakda, “Birinchi jangchi” (초선 장군) da esa, bir jangchi mehnat va qat’iyatlik yordamida katta muvaffaqiyatlarga erishadi. Jangchi ko‘plab qiyinchiliklarni yengib, o‘zining maqsadiga erishadi, bu esa unga haqiqiy yutuq va g‘alaba keltiradi. Ertakda mehnatsevarlik va to‘g‘ri yo‘ldan yurishning kuchi ta’kidlanadi. Shu tarzda, koreys xalq ertaklari o‘zining axloqiy saboqlari orqali bolalar va kattalarni yaxshi xulq-atvor, halollik va mehnatsevarlik kabi muhim qadriyatlar bilan tanishtiradi. Ertaklardagi mehnatga bo‘lgan hurmat va axloqiy normalar jamiyatda adolat va tartibni saqlashga yordam beradi. Koreys xalq ertaklari til, madaniyat, axloq va qadriyatlarning uzviy bog‘liqligini ta’kidlash mumkin. Koreys ertaklari nafaqat xalqning axloqiy me’yorlarini o‘zida aks ettirib, bolalar va kattalar uchun axloqiy saboqlar beradi, balki madaniyatning asosiy qadriyatlarini saqlash va avlodlarga yetkazishda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi. Ertaklarda ko‘rsatilgan mehnatsevarlik, halollik va adolat kabi qadriyatlar, xalqning madaniy xulq-atvorini shakllantiradi va jamiyatda adolat, tinchlik va tartibni saqlashga yordam beradi. Shunday qilib, koreys ertaklari til va madaniyatning bir butun sifatida faol rol o‘ynab, axloqiy qadriyatlarni jamiyatda mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Koreys xalq ertaklari, o‘zining axloqiy qadriyatlarini ifodalash orqali nafaqat bolalar va kattalar uchun axloqiy saboqlar berib, balki madaniy qadriyatlarni avlodlarga yetkazishda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi. Ertaklarda ko‘rsatilgan mehnatsevarlik, halollik va adolat kabi qadriyatlar xalqning madaniy xulq-atvorini shakllantiradi va jamiyatda tinchlik, adolat va tartibni saqlashga yordam beradi. Koreys ertaklarining tili va ramzlari orqali axloqiy normalar o‘rnatilib, jamiyatdagi

axloqiy me’yorlarni mustahkamlashda ulardan keng foydalaniladi. Shunday qilib, koreys xalq ertaklari nafaqat axloqiy qadriyatlarni, balki madaniyat va tilni saqlashda ham muhim rol o‘ynaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Kim, H. J. (2015). Korean Folktales and Moral Education. Seoul: Hanguk University Press.
2. Lee, M. Y. (2017). “Symbolism and Cultural Transmission in Korean Oral Literature.” Asian Folklore Studies, Vol. 76, No. 2, pp. 145–162.
3. Park, S. J. (2019). Ethical Values in East Asian Folktales. Busan: Eastern Cultural Institute.
4. Ruzieva, N. (2021). “Xalq ertaklarida axloqiy qadriyatlarning ifodasi.” O‘zbek tilshunosligi jurnali, №4, 78–83-betlar.
5. Kim, Y. H. (2020). Language and Culture in Korean Traditional Narratives. Daegu: Kyungpook National University Press.
6. Yun, K. R. (2022). “Koreys ertaklarida mehnatsevarlik obrazlari.” Janubiy Koreya madaniyatshunoslik jurnali, №1, 33–40-betlar.
7. Cho, H. S. (2016). “Moral Lessons in East Asian Storytelling.” Journal of Intercultural Studies, Vol. 12, Issue 3, pp. 203–217.
8. Qodirova, M. (2018). Og‘zaki xalq ijodi va madaniyat uzviyligi. Toshkent: O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi.
9. Choi, B. K. (2023). Children’s Education through Folktales in Korea. Seoul: Korean Educational Development Institute.
10. Karimova, D. (2020). “Ertaklarning ijtimoiy tarbiya vositasi sifatidagi o‘rni.” Til va Adabiyot, №2, 90–96-betlar.